

Sygn. akt IV U 236/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2018 r.

Sąd Rejonowy w (...) IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Monika Wawro
Protokolant:	sekr. sądowy Tomasz Miłośz

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2018 r. w (...)

sprawy A. P. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania A. P. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 29 stycznia 2018 roku nr (...) - (...)

oddala o odwołanie

Sygn. akt IV U 236/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 stycznia 2018 roku znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił A. P. (1) prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 03 czerwca 2016 roku do dnia 13 sierpnia 2016 roku.

W uzasadnieniu decyzji wskazano przede wszystkim, iż Ubezpieczona zgłosiła wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego w dniu 23 stycznia 2018 roku, a zatem z przekroczeniem terminu 6 miesięcy określonego w art. 67 ust 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U.2016.372).

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła A. P. (1). Wymieniona wskazała przede wszystkim, iż dopiero po wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) i decyzji ZUS z dnia 18 grudnia 2018 roku dowiedziała się, iż przysługuje jej prawo do zasiłku chorobowego, także za okres wskazany w zaskarżonej decyzji. W konsekwencji Odwołująca wywodziła, iż dopiero prawomocnych wyrokach i decyzji ZUS mogła złożyć wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego.

W odpowiedzi na odwołanie (...) Oddział w O. podtrzymał argumentację zawartą w decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. P. (1) została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego w spółce P. P.H.U. (...) spółka jawna w N.. Za 11-12/2015 oraz 01-03/2016 składki na ubezpieczenia społeczne za wymienioną zostały opłacone po terminie. Od dnia 01 maja 2016 roku składki na ubezpieczenia społeczne Odwołującej były rozliczane na koncie płatnika A. P. (2). A. P. (2) kilkakrotnie dokonywał opłat składek po terminie, mimo informowania go przez organ o możliwości złożenia wniosku o wyrażenie zgody na opłacenie składek po terminie, A. P. (2) z możliwości tej nie skorzystał. Składka na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe Odwołującej za (...) nie została przez jej męża opłacona. Pomimo wniosku o przywrócenie terminu do opłacenia składki, ZUS wydał decyzję o niepodleganiu A. P. (1) jako osoby współpracującej dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 01 sierpnia 2016 roku, albowiem składka została opłacona po terminie. Wyrokiem z dnia 23 maja 2017 roku w sprawie o sygn. akt IV U 262/17 Sąd Okręgowy w (...) zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że Odwołująca A. P. (1) jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność u płatnika składek A. P. (2), podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od dnia 01 sierpnia 2016 roku do dnia 31 sierpnia 2016 roku. Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 05 grudnia 2017 roku w sprawie IIIAUa 623/17 oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od wyroku Sądu Okręgowego w O..

(bezsporne; d: akta IV U 262/17)

W dniu 23 stycznia 2018 roku A. P. (1) złożyła wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od dnia 03 czerwca 2016 roku do dnia 13 sierpnia 2016 roku. Decyzją z dnia 29 stycznia 2018 roku znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił A. P. (1) prawa do zasiłku chorobowego za wskazany okres, argumentując swoją decyzję przekroczeniem terminu wskazanego w treści art. 67 ust 1 i 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U.2016.372).

(d: akta ZUS)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. P. (1) nie jest zasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd dał wiarę zgromadzonym w przedmiotowej sprawie dokumentom, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich treści.

Art. 67 ust 1 i 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U.2016.372) stanowi, iż roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego, wyrównawczego, macierzyńskiego oraz opiekuńczego przedawnia się po upływie 6 miesięcy od ostatniego dnia okresu, za który zasiłek przysługuje, natomiast jeżeli niezgłoszenie roszczenia o wypłatę zasiłku nastąpiło z przyczyn niezależnych od osoby uprawnionej, termin 6 miesięcy liczy się od dnia, w którym ustała przeszkoda uniemożliwiająca zgłoszenie roszczenia.

Należy zatem dokonać analizy, czy oczekiwanie na rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego i Apelacyjnego, bądź też niewiedza ubezpieczonej co do przysługiwania jej świadczeń z ubezpieczenia społecznego stanowią przyczyny od wymienionej niezależne, które uzasadniają wydłużenie okresu przedawnienia przewidziane w art. 67 ust. 3 cytowanej ustawy.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 06 grudnia 2012 roku (I UK 324/12, OSNP 2014/2/26) wskazał, iż „odmowa uznania stosunku ubezpieczenia społecznego przez organ rentowy nie wydłuża terminu przedawnienia roszczenia o zasiłek macierzyński (art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512 ze zm.)”. W uzasadnieniu dodatkowo podniesiono, iż „sprawa o podleganie ubezpieczeniom społecznym nie obejmowała sprawy o zasiłek macierzyński. Spór o ustalenie stosunku prawnego, w tym przypadku o podleganie ubezpieczeniom społecznym, dotyczył tylko podlegania tym ubezpieczeniom. Ubezpieczenia społeczne są pochodną określonego tytułu (zatrudnienia, działalności) i decyzja organu rentowego ubezpieczenia tego nie kreuje, lecz tylko deklaratoryjnie potwierdza, a jeżeli je kwestionuje (odmawia), to ubezpieczony ma prawo do kontroli takiego stanowiska (decyzji) w

sądowym postępowaniu odwoławczym. Taki spór ma swe granice przedmiotowe (faktyczne i materialnoprawne), co oznacza, że nie obejmuje innych roszczeń (żądań), jeżeli nie zostały zgłoszone lub nim objęte. Skarżąca nie twierdzi, że w sprawie o podleganie ubezpieczeniom społecznym zgłaszała żądanie wypłaty zasiłku macierzyńskiego. Gdyby tak się stało, to sprawa o zasiłek podlegałaby rozpoznaniu, po wydaniu uprzedniej decyzji przez pozwanego. Niesporne jest, że wniosek o zasiłek macierzyński został zgłoszony dopiero w 2008 r., czyli po zakończeniu sporu sądowego o podleganie ubezpieczeniom społecznym. Przedawnienie jest instytucją prawa materialnego i wyraża wolę prawodawcy. Oznacza to, że nie może być modyfikowane, zwłaszcza, że na gruncie ustawy zasiłkowej stanowi samodzielną regulację (art. 67), co ze względu na odrębność tej dziedziny prawa (świadczeń ubezpieczeniowych) nie pozwala też na odpowiednie stosowanie klauzul generalnych zasad współżycia społecznego czy nadużycia prawa (art. 8 k.p., art. 5 k.c.). Innymi słowy, przedawnienie odnosi się do konkretnych roszczeń, w tym przypadku o wypłatę zasiłku macierzyńskiego. Zasadą jest więc przedawnienie, które jest stosunkowo krótkie, gdyż wynosi 6 miesięcy od ostatniego dnia okresu, za który zasiłek przysługuje (art. 67 ust. 1). Rygor tak krótkiego terminu przedawnienia ustępuje, gdy niezgłoszenie roszczenia o wypłatę zasiłku nastąpiło z przyczyn niezależnych od osoby uprawnionej, wówczas termin 6 miesięcy liczy się od dnia, w którym ustała przeszkoda uniemożliwiająca zgłoszenie roszczenia (art. 67 ust. 3). Przyczyna uzasadniająca wydłużenie przedawnienia, jednak maksymalnie do 3 lat, może leżeć także po stronie płatnika składek albo organu rentowego i określana jest jako błąd płatnika składek albo organu rentowego. Nie jest to jednak błąd ujmowany tak szeroko jak w skardze, gdyż chodzi tu o błąd wynikający z zachowania organu rentowego już po zgłoszeniu roszczenia o wypłatę zasiłku. Innymi słowy, jest to błąd organu rentowego (w aspekcie prawa lub faktu) w załatwieniu wniosku o zasiłek (w tym przypadku macierzyński). Niezależnie od przyczyny i treści normatywnej tego błędu, jeżeli ubezpieczony nie wystąpi z roszczeniem o wypłatę zasiłku w określonym czasie (3 lat), to roszczenie ulega przedawnieniu, czyli nawet gdy organ rentowy przez cały ten czas będzie w błędzie. Nie jest więc tak, że brak wypłaty zasiłku przez organ rentowy przez czas dłuższy niż termin przedawnienia, usprawiedliwia opóźnione dochodzenie roszczenia i nieuwzględnienie ustawowego terminu przedawnienia. (...) Nawet błąd organu rentowego albo płatnika składek nie zwalnia ubezpieczonego z konieczności wystąpienia z roszczeniem o zasiłek do sądu, gdy wniosek nie jest realizowany. (...) Nieuprawnione jest więc założenie skargi, że w przypadku zakwestionowania przez organ rentowy podstawy ubezpieczenia, dopiero uwzględnienie odwołania w sądzie uprawnia do wystąpienia przez ubezpieczonego z roszczeniem o zasiłek macierzyński. (...) Reasumując, odmowa uznania stosunku ubezpieczenia społecznego przez organ rentowy, czyli podlegania ubezpieczeniom społecznym, nie wydłuża terminu przedawnienia roszczenia o zasiłek macierzyński (art. 67). (...) Decyzja pozwanego co do ubezpieczenia jest tylko deklaratoryjna, stąd przedawnienie nie zależy też od tego, czy dłużnik uznaje stosunek prawny, czyli przedawnienie biegnie nawet wtedy, gdy dłużnik nie uznaje stosunku prawnego. Innymi słowy, przedawnienie wymaga dbania o swoje interesy, zwłaszcza gdy dłużnik kwestionuje stosunek prawny. Pozwany wydając decyzję wyłączającą skarżącą z ubezpieczenia nie uniemożliwił jej wystąpienia o zasiłek macierzyński.”

Jakkolwiek rozważania Sądu Najwyższego, w powołanym wyżej orzeczeniu dotyczą biegu okresu przedawnienia roszczenia o zasiłek macierzyński w przypadku kwestionowania przez ZUS samego podlegania ubezpieczeniom, to jednak zachowują w pełni aktualność w odniesieniu do przedmiotowej sprawy, bowiem stan faktyczny jest bardzo zbliżony, a jedynie rodzaj zasiłku odmienny.

Przenosząc zatem cytowane wyżej stanowisko Sądu Najwyższego na grunt przedmiotowej sprawy, należy uznać, iż fakt kwestionowania przez organ podlegania Odwołującej ubezpieczeniom i toczące się postępowanie w przedmiocie odwołania od decyzji ZUS nie mogą zostać uznane za przyczynę niezależną od A. P. (1), powodującą wydłużenie okresu przedawnienia. Podobnie, za przyczynę niezależną od Odwołującej nie może zostać uznana niewiedza co do prawa do świadczeń, na którą zdaje się także powoływać Odwołująca.

W konsekwencji, Sąd przyjął, iż roszczenie Odwołującej o wypłatę świadczeń przedawniło się, bowiem został przekroczony 6-miesięczny termin do zgłoszenia roszczenia, a Odwołująca nie wykazała, iż niezgłoszenie roszczenia o wypłatę zasiłku nastąpiło z przyczyn niezależnych od osoby uprawnionej.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc odwołanie oddalił.

SSR Monika Wawro